

ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย
สอบ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔

เตสุ กิร เอเกโก จกขุทวาราทิสฺส ปณฺจสุ ทฺวารเรสุ เอเกกเมว
รกฺขติ ฯ อถกทิวสฺส สนนฺิปตฺติควา อหํ ทฺรภฺขํ รกฺขามิ อหํ ทฺรภฺขํ รกฺขามิตฺติ
วิทฺติควา สคฺคณารํ ปุจฺฉิตฺติควา อิมมคฺคณํ ชานิสฺสสามาติ สคฺคณารํ อุปสงฺกมิตฺติควา
ภนฺเต มขํ จกขุทวาราทินิ รกฺขนฺตา อคฺคโน อคฺคโน รกฺขนฺทวารเมว
ทฺรภฺขนฺติ มณฺญาม โโก นุ โข อมฺเหสุ ทฺรภฺขํ รกฺขตฺติ ปุจฺฉิสฺส ฯ สคฺคณา เอกํ
ภิกฺขุํปิ อโนสาเทควา ภิกฺขเว สพฺพานิเปตานิ ทฺรภฺขานเว อปิจ โข น
คฺมุเห อิทานเว ปณฺจสุ ทฺวารเรสุ อสฺวตา ปุพฺเพปิ อสฺวตา อสฺวคฺคตฺตาเยว จ
ปณฺจชิตานํ โอิวาทะ อวคฺคิตฺติควา ชีวิตฺกฺขขํ ปาปุณฺณิตฺติควา วคฺควา กทา ภนฺเตติ
เตหิ ยาจิโต ตกฺกสฺสิลชาตกสฺส วคฺคณํ วิคฺคณเรควา รกฺขสีนํ วเสน ราชกฺุเล
ชีวิตฺกฺขขํ ปคฺเต ปคฺตาภิเสเคน มหาสคฺคเตน เสตจฺจคฺคตฺตสฺส เหฏฺฐา ราชาสเน
นีสินฺเนน อคฺคโน สิริสมฺปคฺคตี โอลเควว วิริยํ นามะคํ สคฺคเตหิ
กคฺคตฺตพฺพเมวาทิ วคฺควา อุทานวเสน อุทานิตํ

กฺุสฺสอุปเทเส ธิตฺติยา ทพฺพหาย
อวฏฺฐิตคฺคตา ภยภีรฺุตฺตาย จ
น รกฺขสีนํ วสมาคมิมฺห เส
ส โสคฺคธิภาโว มหตา ภเยน เมติ

อิมํ คถาํ ทสฺเสสิ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

ทुरुขั้ วิคคิกคุดา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน มณฺณาม
(หรือสัมพันธ์ว่า... รกฺขนทวารั อวุดคกมฺม ใน มณฺณาม เอว ศัพท์ อวธารณ
เข้ากับ รกฺขนทวารั ทुरुขั้ สรฺูป ใน อิติฯ ศัพท์ อาการ ใน มณฺณาม)

โก สยกคุดา ใน รกฺขติฯ อาขยาตบท กคฺคฺวจาก นุ ศัพท์ ปุจฺจนคฺค
โช ศัพท์ วจนาลงฺการ อมฺเหสุ นิทฺธารณ ใน โกฯ นิทฺธารณีย ทुरुขั้ วิเสสน
ของ ทวารัฯ อวุดคกมฺม ใน รกฺขติ อิติศัพท์ อาการ ใน ปุจฺณิสฺสุฯ

สคฺคา สยกคุดา ใน ทสฺเสสิฯ อาขยาตบท กคฺคฺวจาก เอกํ วิเสสน
ของ ภิกฺขุฯ การิคกมฺม ใน อโนสาเทควา ปี ศัพท์ อเปกฺขคฺค เข้ากับ ภิกฺขุ
อโนสาเทควา ปุพฺพกาลกิริยา ใน วคฺวา

“ภิกฺขเว อาลปน ทวารานิ สยกคุดา ใน โหนฺติฯ อาขยาตบท กคฺคฺวจาก
สพฺพานิ กัถิ เอตานิ กัถิ วิเสสน ของ ทวารานิ ปี ศัพท์ อเปกฺขคฺค เข้ากับ
สพฺพานิ ทुरुขานิ วิคคิกคุดา ใน โหนฺติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ทुरुขานิ,

อปีจ ศัพท์ อปรนีย โช ศัพท์ วจนาลงฺการ คฺคฺมฺเห สยกคุดา ใน อสัฏฺวาฯ
กิตบท กคฺคฺวจาก น ศัพท์ ปฏฺิเสชนคฺค อิทานิ กาลสคฺคมี ใน อสัฏฺวา เอว ศัพท์
อวธารณ เข้ากับ อิทานิ ปณฺจสุ วิเสสน ของ ทวารเรสุฯ อาธาร ใน อสัฏฺวา,

คฺคฺมฺเห สยกคุดา ใน อสัฏฺวาฯ กิตบท กคฺคฺวจาก ปุพฺเพ กาลสคฺคมี
ใน อสัฏฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขคฺค เข้ากับ ปุพฺเพ (ปณฺจสุ วิเสสน ของ ทวารเรสุฯ
อาธาร ใน อสัฏฺวา),

จ ศัพท์ สมปิณฺฑนคฺค คฺคฺมฺเห สยกคุดา ใน ปาปุณฺณคฺคฯ อาขยาตบท
กคฺคฺวจาก อสัฏฺคคฺคา เหตุ ใน ปาปุณฺณคฺค เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อสัฏฺคคฺคา
ปณฺฑิตานั สามีสมฺพนฺธ ใน โอวาเทฯ อาธาร ใน อวคฺคิตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน ปาปุณฺณคฺค ชีวิตกฺขยั อวุดคกมฺม ใน ปาปุณฺณคฺค อิติศัพท์ อาการ ใน วคฺวาฯ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ยาจิโต”

๒ อาจารย์บางท่าน สัมพันธ์เข้ากับ วิคคิเรควา

“ภนฺเต อาลปน มยฺ สยกคฺตา ใน ปาปุณฺนิมาหา ๆ อาขยาตบท กคฺตฺวาจก กทา กาลสคฺตมฺ ใน ปาปุณฺนิมาหา (อสิวฺตคฺตา เหตุ ใน ปาปุณฺนิมาหา ปณฺจทิตานํ สามิสฺมพฺนฺธ ใน โอวาเทฯ อาธาร ใน อวตฺตคฺตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปาปุณฺนิมาหา ชีวิตกฺขยํ อวฺตคฺตกมฺม ใน ปาปุณฺนิมาหา) อิติ ศัพท์ อาการ ใน ยาจิโต เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๆ อนภิตกคฺตฺตา ใน ยาจิโต ๆ วิเสสน ของ สคฺตา

ตฺกุกสิลชาตคฺสฺส สามิสฺมพฺนฺธ ใน วคฺถุํฯ การิตกมฺม ใน วิตฺถาเรตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺเสสิ รกฺขสีนํ สามิสฺมพฺนฺธ ใน วเสน ฯ กรณ ใน ปตฺเต ราชกุเล ลกฺขณ ใน ปตฺเตฯ ลกฺขณกิริยา ชีวิตกฺขยํ อวฺตคฺตกมฺม ใน ปตฺเต ปตฺตาภิเสกน กิํติ นิสินฺเนน กิํติ วิเสสน ของ มหาสคฺเตน ฯ อนภิตกคฺตฺตา ใน อุทานิํติ สฺเตจฺจตฺตคฺสฺส สามิสฺมพฺนฺธ ใน เหฏฺฐาฯ ภินฺนาธาร ใน ราชาสเน ฯ อุปสิเลสิกาธาร ใน นิสินฺเนน อคฺตโน สามิสฺมพฺนฺธ ใน สิริสมฺปตฺตีฯ อวฺตคฺตกมฺม ใน โอโลเกตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วคฺวา

“วิริยํ วุตฺตคฺตกมฺม ใน กคฺตพฺพํ สคฺเตหิ อนภิตกคฺตฺตา ใน กคฺตพฺพํ ๆ กิตบท กมฺมวาทก นามศัพท์ สยฺฉาโชตก เข้ากับ วิริยํ เอตํ วิเสสน ของ วิริยํ เอวศัพท์ อวธารณ เข้ากับ กคฺตพฺพํ อิติศัพท์ อาการ ใน วคฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุทานิํติ อุทานวเสน กรณ ใน อุทานิํติฯ วิเสสน ของ คากํ

“มยฺ สยกคฺตา ใน อากมิมฺหา นศัพท์ ปฺปฏิเสธ ใน อากมิมฺหาฯ อาขยาตบท กคฺตฺวาจก กุสลูปเทเส อาธาร ใน อวฺภูจิต- ธิติยา กรณ ใน อวฺภูจิต- ทพฺุหาย วิเสสน ของ ธิติยา อวฺภูจิตคฺตา กิํติ ภยภีรฺุตฺตย กิํติ เหตุ ใน อากมิมฺหา จ สองศัพท์

“พระไตรปิฎกฉบับของพม่า คาทาบาทที่ ๑ และบาทที่ ๒ มีบาลีว่า “กุสลูปเทเส ธิติยา ทพฺุหาย จ อนิวคฺตคฺตคฺตาภยภีรฺุตฺตย จ” ดังนั้น ธิติยา และ อนิวคฺตคฺตคฺตา จึงเป็น เหตุ ใน อากมิมฺหา ตามแนวแห่งอรรถกถา.

ปทสมุจยชุตต เข้ากับ กุสลูปเทเส ธิติยา
 ทพุหาย อวภูจิตตุดา และ ภยภีรุตาย"
 รกขสีนั สามีสมนุช ใน วสั ๑
 สมปาปุณียกมม ใน อากมิมห เส ศัพท
 ปทปุรณ, โส วิเสสน ของ โสตุติภาโว ๑
 สยกตุดา ใน อโหสิ ๑ อาขุยาตบท กตตุวาก
 มหตา วิเสสน ของ ภเยน ๑ อปาทาน ใน
 โสตุติ- เม สมปทาน ใน อโหสิ อิติ ศัพท
 สรูป ใน อิมิ คาลัง อิมิ วิเสสน ของ คาลัง ๑
 อวุดตกมม ใน ทสุเสสิ ๑

พระปิฎกโกศล มโนโร วัดปากน้ำ
 สนามหลวงแผนกบาลี

สัมพันธ์
 ตรวจแก้.